

Maanviljelijänaisen asema

Tapasin äskettäin farmarin vaimon pohjois Minnesodasta. Toistakymmentä vuotta sitten oli hän nuorena aviovaimona tullut sinne puolisoonsa kera kotia perustamaan, kauniine tulevaisuuden toiveineen kuten tavallista. Seutu oli lähellä valtion pohjoisrajaa, kaukana rautatiestä. Ja vaikkakin paikka on jo niin kauan ollut asuttua, ei sitä toivottu rautatiestä ole vielääkään tehty. Rautatieyhtiöllä ei olisi mitään voitettavana tehtävää tietä seudun läpi, ja farmarien on kumminkin pakko kulettua tuotteensa rautatiellä, oipa se sitten miten kaukana tahansa. Siis kärsikööt vaan kaikki vaikeudet nuo yhteiskunnalle kaikista tärkeimmät työlliset, farmarit.

Näin kertoi minulle vaimo:

"Ensi vuonna kun olimme täällä, saimme kahdesti quartin maitoa, kerran vanhaa kermottua maitoa ja kerran kirnumaitoa. Täytyi elää mustalla kahvilla suolasilavalla ja pavuilla. Olin aivan kuolla. Mutta vihdoinkin sai mieheni ostaa lehmän — kuudenkymmenen mailin matkalta ja kuletetuksi sen kotiin ränneiden poikki. Minulle ei mikään maistunut niin hyvälle, kun maistui silloin tuore lehmän maito. Aloin voimaan vähän paremmin terveyteni puolesta. Mutta en koskaan voi olla onnellinen. Aina vaan työtä ja taas työtä, aina samaa. Ei koskaan mitään vaihtelua eikä muutakaan palkkiota työstä. Jos eivät sukulaiset muualta olisi antaneet vaatteita, niin ei olisi ollut mitään. Menin kerran sukulaisten luo St. Pauliin. Olin neulonut itselleni vaatteet yhdeksäntoista sentin kankaasta, ja eräs tuttavani lähetti minulle vanhan hatun, jonka laitoin uuteen kuosiin. Olin erinomaisen siististi puettu kotoa lähtiessä, mutta mitä edemmäksi pääsin, sitä rumemmalta alkoi näyttää pukuni ja kun pääsin perille, otin sen hatun viimeisen kerran päästäni."

Tällä seudulla missä mainittu nainen asuu ei ole minkäänlaisia yhteispyrinnöitä — lukuunottamatta nuorison tanssitilaisuuksia — ei vanhoillisia eikä uudempia. Väestö on liian köyhää mitään sellaista hommaamaan. Raada vaan työtä ja ole kotona. Tämän kesän aikana oli eräs farmaari lähettänyt markkinoille vaunulastin karjaa ja hän sai maksan neljä dollaria lisää lähetyksistään. Neljä dollaria hyvitystä siitä, että pääsi eroon elukoistaan! Sopisi sitä silloin farmarin eläällä ja olla farmarin "rouvan."

Luin äskettäin eräästä kuukausilehdestä erään maanviljelijän yhdistyksen (Grange) johtavan naisen kirjoituksen, missä hän selostaa farmarinaisten seuraelämän puutetta. Kuinka huonot tiet, pitkät matkat ja töiden kotiin sitominen estää heidät liian usein ottamasta osaa minkäänlaisiin seuraelämän tilaisuuksiin. Grangen hän kertoo olevansa onnistuneimman maanviljelijäin yrityksen siitä syystä, että siihen ottavat osaa sekä naiset että miehet. Näissä kokouksissa voivat naiset keskustella miesten kanssa yleisistä maanviljelijöitä koskevista kysymyksistä ja myöskin poliittisista jne. ja siten saada nusia näkökantoja vaihtamalla ajatuksiaan laajemmissa piireissä.

Ja tätä juuri maanviljelijänaiset erinimään kaipaavat. Vaihtelua elämälle, laajempia näkökantoja. Kuinka onnellisia ovatkaan ne maaseutukylät,

missä on onnistuttu juurruttamaan työväenliikkeen toimintaa siihen määrin, että on perustettu työväenyhdistyksiä.

Mutta ei voi maanviljelijäin asema, eikä lainkaan naisten asema maalla tulla paljoka paremmaksi, ennenkuin heidän työnsä annetaan täysi yhteiskunnallinen arvo, ja työtunnit ovat sellaiset, että sekä miehillä, että naisilla on tilaisuutta seuraelämään ja elämän vaihteluun sekä ruumiilliseen että henkiseen elämään virkistykseksi. Siksi juuri, että se hänelle niin paljon merkitsee, tulisi maanviljelijänaisen olla ensimmäisinä yhteiskunnallisessa vallankumoustaistelussa.

S. M.

Kirjeitä

CONNENAUT, OHIO.

Juhlalliseksi hetkeksi muodostui viime sunnuntai, jolloin saatoimme viimeiseen lepoon toveri ja toveritar Kasken pikku tytön Julian. Hän kuoli äkkiä epäonnistuneen leikkauksen johdosta. Kello 2 päivällä tuotiin ruumis haallin, joka oli täynnä ääriään myöten yleisöä. Toveri E. Laakso puhui valnaajan muistolle, selosteli käsitteitämme tämän laatuisten tapahtumien johdosta ja lohdutteli vanhempia, että he eivät ottaisi kovin raskaalta kannalta sattumaa. Sen jälkeen lausui tilaisuuteen sopivan runon ihannelliton oppijassa Tyne Nissi. Sitten lauloivat aikuiset ja lapset, jonka jälkeen siirryttiin hautausmaalle. Siellä heitetyämme viimeiset hyvästimmme, laskettiin tämä pieni proletari taimi viimeiseen lepoon, Toveri W. Hauta lausui vielä muutaman sanan, ihannelliton lapset lauloivat: Jo umpeen vaipui se kirkas silmä jne. ja aikuiset lauloivat: Tuonen lehto ja Kehtolaulu. Runon lausui Hulda Krans. Seppeleitä haudalle laskettiin osaston, ihannelliton ja ystävien puolesta. Tyhjä on Julian palkka kodin ja ihannelliton piirissä, joissa hänelle koko pienen ikänsä opetettiin luokkataistelua, vaan tämä pieni taimi uupui liian varhain. Muistonsa kumminkin elää kauan, kauan.

Siirryttyämme hieman loitomaksi Julian lepopaikasta, oli myöskin toinen pikku ystäväme, jolle heitimme viimeiset hyvästimmme; toveri ja toveritar Rantamäen nuori poika Vilho, joka kuoli äkkiä tarttuvan kurkutaudin johdosta ja haudattiin viikko sitten. Ei edes vanhemmilla ollut lupa saattaa lastaan hautaan, kun olivat suljetut huoneisiin. Nyt siis saimme siihen tilaisuuden. Toveri W. Hauta piti pitkän puheen, kosketteli Venäjän avustuskysymystä ja lasten kasvatusista siellä, jossa lähinnä meidän ihanteitamme toteutetaan ja että tällaisetkin kuoleman tapaukset tulevat pienilukuisemmaksi silloin, kun meillä kaikilla on varoja turvautua spesiaalisti lääkäreiden apuun. Sen jälkeen laulettiin pari laulua, laskettiin seppeleitä osaston ja ystävien puolesta.

Sitte menimme haallin, jossa tarjottiin virvokkeita. Tämä oli ensimmäinen tämän laatuinen hautajaisillaisuus Conneautissa, jossa kaikki tarvittavat seremoniat toimittivat vainajien tosi toverit.

Alma.

MARQUETTE, MICH.

Kesän ihantuu on jo mennyt. Sellaiselta se näyttää täällä pyhässä Marquetessa. Lehdet alkavat pudota puista, niin se on merkinä siitä, että pian taas saamme elää sitä synkkää,

KIVIHILENKAIVAJAT

EMILE ZOLA'N kirjoittama jännittävä kuvaus Belgian kivihiilityöläisten elämästä, tunnelmista, kärsimyksistä ja taisteluista. Kirjassa kuvatut kärsimykset vetävät vertoja Danten "Helvetille". Maanuuimenissa hautaantuneitten tuskat ja toiveet loihditaan esille niin mestarillisesti, jonka vain yksin Zola'n terävä kynä voipi luoda. Hinta ainoastaan 50 senttiä.

Tilataan osotteella:

Toverin Kirjakauppa,

Box 99,

ASTORIA, OREGON.

pitkää talviaikaa. Edessämme hämmäntävää synkkää tulevaisuus. Se tapaa isät ja äidit, mutta synkintä kieltä se puhuu pienokaisillemme, sillä heihin kärsimykset koskevat aina eniten.

Täällä kävi toveri Riihonen puhumassa kolmena eri iltana, syyskuun 26, 27 ja 28 p. Hän antoi meille puheensa "mitä kuuluu", jonka meillä hyvin ansaitsemmekin, jotta meistä edes vähän tuo tietämättömyys pois kariseisi. Puhe oli erittäin selväjuttuinen ja kauttaaltaan luokkataisteluopin mukainen. Oli oppimista sekä taloudellisesta että poliittisesta toimintamuodosta. Meillä ei ole täällä käynyt puhujia vuosikausien, joten toivon, että useamminkin heitä täällä kuultaisiin. Kehoiton kaikilla palkkakunnilla, mihiin tov. Riihonen menee, jokaisen miehen ja naisen menövain puhujaa kuulemaan. Ei sopisi loistaa poissaolollaan niinkuin täällä naiset tapaavat tehdä, samoin kuin miehetkin, suurimmaksi osaksi. Olkeihin on ikävä ajatella sellaista leväperäisyyttä, Luuletko sitten tosiaankin, että julma verenhimoinen kapitalismi kukistuu vain paljaalla tanssilla ja kortinpelulla. En ainakaan minä sitä usko.

Ja häpeä on, että on henkilöitä, jotka suuresti puhuvat työväenanteesta, mutta eivät jaksakaan kannattaa ja lukea omia sanomalehtiään. Eivät naisetkaan katso velvollisuudekseen tilata omaa äänenkannattajaansa Toveritarta. Henkilö, joka ei lue sosialistisia sanomalehtiä ja kirjallisuutta, on tietämätön sosialismin periaatteista; ja joka ei lue omaa äänenkannattajaansa Toveritarta, ei tiedä maailman työläisnaisten ajatuksista ja toiminoista.

Sitäpaitsi ei lehtemme ole ainakaan hinnalla pilattu, kun se maksaa vain dollari seitsemänkymmentä viisi senttiä vuosikerta.

Jokaiselle työläisnaiselle Toveritar! Nyt varsinkin on edullinen aika tilata lehti, kun jokaisesta vuosikerran tilauksesta annetaan lahjakirja, joka jo on yksinään 75 sentin arvoinen. Jokainen siis Toveritarta tilaamaan itselleen ja tuttavilleen.—Yksi misis.

WAUKEGAN, ILL.

Me waukeganilaiset olemme sellaisista väkeä, että tahdomme jotain suurta aikaan saada. Niinpä naisetkin eräissä ompeluseuran kokouksissa keskustelivat ja päättivät, että ei tämä enää nimensä enempää kuin toimin-

tansakaan puolesta vastaa tarkoitustaan, sitäpaitsi nykyään vaaditaan jo enemmän kuin ennen. Niinpä päätettiin antaa seurallamme uusi nimi, joten meidän vanhasta ompeluseurasta tuli kaunisointuinen NAISOSASTO.

Tähän nyt toivotaan ja samalla veloitetaan kaikkia osastoon kuuluvia naisia toimimaan ripeämmin kuin tähän asti. Nyt on aika, joka vaatii meitä naisilakin toimintaan. Kapitalismi on naiset vetänyt pois kodista tyyten tarkasti ja jättänyt miehet ja pienet lapset kotiin. Naisten täytyy mennä joko tehtaisiin tai muihin kylmiin ja haiseviin kellarikomeroihin raatamaan pitkiä työpäiviä. Kun pääsee iljalla väsyneenä kotiin, on taas esillä senkin seitsemän työtä, vaikka jäsenet ovat kankaina pitkin päivän raadannasta. Ja aamulla vain mars matkaan, vaikka edellisen päivän raataminen jäseniä kolottaa. Leipää on saatava, vaikka se kuinka kovalle ottaisi. Eikö siis todellakin naisten velvollisuus olisi enempi ottaa osaa yhteistoimintaan. Täälläkin on monivuotisia osaston jäseniä, jotka eivät millään tavalla ota toimintaan osaa. Pysähdy työläistoveri ja mieltä joku hetki, että millä oikeudella sinä toivot saavasi parannusta oloihisi, kun et sinä kerran mitään sen edistämiseksi toimi.

Naiset kun ovat tavallisesti vielä ujompiä kuin miehet, niin me päätimme naisosaston kokouksessa, että joka kokouksen lopussa esitämme vähän ohjelmaa, että uskallamme esintyä yleisönkin edessä. Ja siten saataisiin enemmän osanottajia kokouksiin. Myyjäiset päätettiin pitää Kiltospäivän iltana huonosta ajasta huolimatta. Käsitöiden jakajat ovat kovassa touhussa. Virkkausta, merkkausta, sukankutomista, pukujen ompelua ja mitä kaikkea sinne valmistavtkaan. Jokaisen naisen kainaloon siellä kääriä annetaan.

Naisvoimisteluseura alkoi toimintansa, vaan ei koko olemassaolajalla sillä ole ollut sellaista vastusta, kuin on sillä nyt. Valittiin pari henkilöä kysymään miesvoimisteluseuran johtajaa, vaan hän kieltäytyi johtamasta naisia. Niinollen saavat naiset luottaa itseensä ja valita keskuudestaan johtajan. Ja mikäpä sinä muu auttaa. Emme antaneet seuran johtajan puutteesta kuolla. Joukolla päätettiin, että Hanna Lehtisen on ruvetta-